

Moj je did Pere

Ivanka Pavić

ivankapavic54@gmail.com

Moj je did Pere, zvan Fićko, bija koščat čovik. To u našen svitu znači da je bija visok i suv ka' bakalar. Desnon je nogon uvik grabija prema unutra, ka' da se trudi učinit' crtu nakrivo prema peti live noge. U takvon pokretu, naslonjen desnon rukon na štap, činija je niki svoj mot po kome si ga moga' pripoznat i ako si ima' slabiji vid. Na suvon licu čuča' mu je žuti brk, koji je iznad tanki' usnica vuka' na smeđkasto. Taj mu je kolur darova' pusti duvan koji je stalno dimija iz njegovu' usta i nosnica. Svaki san mu dan, ka' najdraža unuka, bar dvaput letila u Polićevu butigu kupit' španjulete, Primorku, bez filtera. Kad bi me opazija s crvenon škatulicon u rukan, lice bi mu priplavilo blaženstvo, a oči bi zacaklile ka' ditetu kad dobiva cukricu, meni tada najdražu »505 sa crton«. Žutu ritku kosu uvik je pokriva' kapon s velikin šiljastin obodon ponad čela.

Sićan se naši obeda za stolon. Dok smo svi mi ili iz pijata metnuti' na sto', did bi skinija kapu s glave, okrenija je naopako, uzeja pijat s ilon sa stola i metnija ga na izvrnutu kapu, prikrižija se pa počeja ist. Znala san ga pitat' zašto pijat meće na kapu, a on bi mi reka': »To ti je, Diko moja, po mornarski.« Zato san ga ka' dite uvik zamišljala kako vesla na velikoj barki prema Paškin vratin ne bojeći se bele morske pine što je riga pobisnila bura.

Već san rekla da san svome didu bila najdraža unuka. Imali smo mi ništo što nas je jako, jako držalo skupa. Imali smo naše – 'tice! On me naučija kako piva gardelac, kako fržulinac il' kanarinac... Did i ja smo zajedno gledali kako u velikoj gajbi iz mići jaja izlaze mladi kanarinci. Našoj srići tada nije bilo kraja. U tin trenutcin lipote uvik san il' sidila kraj dida, il' se nunala na njegovu kolinu, u krilu. Iako se zna' naljutit', najviše na moju babu Iku, na mene nikad nije povisija rič. Bila san njegova Dika.

Volija je ljude i nikad nisan čula da je o njima ružno govoriya. Kada bi čuja da baba ne govori lipo o nikon čoviku, jako bi se naljutija. Puno joj je puta reka: »Iko, pusti ljude na miru! Pribireš krunicu, a ružno divaniš. To ti je veći gri nego kada ja zabeštiman. Bog ti prije oprostí kada uvridiš Njega nego drugog čovika. Ja se puno manje od tebe molin Bogu, al' si ti veća grišnica.«

Volija je moj did i otić' u karte i tamo popit' puno bevande. Baba se uvijek na njega ljutila kada bi doša' kući pripit. I drugi u kući bi se tada ljutili na njega. Ja san i' samo slušala i mislila kako je moj did dobar čovik. Čutila san da ga psuju jer je drukčiji od nji', jer su njemu skoro pa nevažne one stvari koje su njima bile i privažne.

Nadimak Fićko dobija je zato što je volija 'tice pa in je stalno fućka iliti fićka, da i' lakše navabi u kunbatul i posli primisti u gajbu.

Zafaljujuć silnoj ljubavi prema tican, moj se did počea družiti i s knjigon, koju je prije toga zadnji put ima' u rukan kad je bija u pučkoj školi. Sićan se ka' sad kada nan je učiteljica u drugon razredu osnovne škole pokazala dičju enciklopediju »Svijet oko nas«. Dvi prekrasne knjige, pune lipi slika uz koje je pisalo svašta meni nepoznatoga o ljudin, događajin, cviću, velikin lipin kućan, zvizdan, čudima prirode... I o tican! Koštala je ondašnji' dvi iljade dinara i mogla se plaćat' »na deset rata«. Bila je skupa za nas ducu čijin roditeljnin nije bilo lako doć' do dinara. Nisan se usudila reć' ni ćaći ni materi da bi puno volila imat' tu knjigu iz koje bi mogla saznat' sve ono što nisan znala.

Sutradan dok san s didon lovila gardelce na Fortici i pribirala u glavi što bi mi značila ta enciklopedija, did me upita: »Diko moja, što si mi nujna? Reci ti svome didu 'ko te rastužija.« Prenila san se iz misli i rekla: »Dide moj, u školi prodaju dvi lipi knjige, al' i' ne mogu kupit' jer koštaju puno novaca. I o tican u njima piše.« On me pogleda škiljeći na livo oko i upita: »A kol'ko koštaju?« Kada san mu odgovorila, reka' mi je, ka' da je najbogatiji čovik na svitu: »E, stani zeru. Veliš da u njima i o tican piše. Za tako ništo vridno samo dvi crvene papirnatu stodinarku svaki misec i nije puno. Nije to ništa. Kupit' će i' did tebi, Diko moja. Samo mi obećaj da ćeš čitat' didu sve što u njima piše o tican. A sad lipo sidi svome didu u krilo i nemoj nikom reć' našu tajnu.«

Pogledala san ga u čudu i brzo mu se bacila u meni tada najsigurnije krilo na svitu.

Sutradan san odnila učiteljici Marici papir potpisan didovon rukon nena-vikloj pisanju. Bija je to dokaz da ću kupit' knjige. I sad mogu ositit kako mi je lupalo srce dok san nosila knjige kući. Puten san zamišljala sebe kako didu na Fortici čitan o tican. I činila san to svaki put kad bi on to poželija. To se uvijek događalo na Fortici, iznad cimitra, da nas drugi u kući, koje to nije zanimalo, ne čuju.

Danas kad san odresla i više razumin život, sigurna san da je moj did Pere bija dobar čovik jer mi je uvijek ponavlja rečenicu: »Diko moja, bolje ti je imat' pinkulu pod glavon pa mirno spavat', nego sve perje ovoga svita pa se svake ure upoćen budit' bižeć od ružnoga što si za života činija.«

E, moj dide, znan da ti je gori s Njin lipo, da ti svi gardelci, fržulinci i kanarinci Božje terce pivaju! Volit ću te uvijek! Znan da ćeš mi pomoć' da i ja slušan 'tičji zbor i jednoga dana stanem s tobom kraj Njega.